

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile neînțelese nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
restituie.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schaler, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Axton Oppelitz, J.
Dannenberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Echtenstein, în
București: Agenția „Anas”, Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: L. Arnold & Liebmann.
Prețul înscrierilor: o serie
garantată pe o colină 6 cr. și
53 cr. timbru pentru o publi-
cație. Publicării mai dese după
tarifa și învoia.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL VIII

„Gazeta” iese în ziua care îi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenușcă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
la administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etaghiță
I. pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și înscrierile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 172.

Brașov, Vineri, 5 (17) August

1894.

Cursurile de limba maghiară și consistoriile noastre.

Brașov, 4 August v.

Intr'un raport unguresc din
Sân-Georgiul sēcuesc, publicat în
„Kolozsvar”, se dice, că în 11 Au-
gust st. n. s'a răspândit prin oraș
scirea, că învățătorii români, înscriși
la cursul pentru limba maghiară,
au primit dela Episcopii lor avu-
sulu, că n'au lipsă de a mai depune
esamenul nou de calificatiune, ci
după încheierea celor șese septē-
māni de înle pentru curs, se se
reintōrcă imediat acasă; că în urma
acesta vr'o șesedecei de pedagogi ro-
māni au și părăsit orașul, unde
purtarea acesta a lor a produs o
generală scandalisare.

S'o fi scandalisat cinstita co-
munitate sēcuescă — căci îi stă în
voia se aprobeze ori se reprobeze
pasul dascălilor romāni — der ce
se dicemū atunci despre impresiunea,
ce a trebuit se-o facă în publicul
mare romān purtarea guvernului
și a organelor sale didactice în
această pęcătōsă atacere de maghia-
risare?

De sigur, oă obștea romānescă
nu va fi încântată, vędendū cum au
fost tēriți învățătorii noștri la aceste
cursuri și cum au fost tratați acolo.
Va avē der, credemū, și acesta obște
cuvēntū de-a se turbura și scanda-
lisa, când se petrecū cu învățătorii
ei lucruri, ce lovescū nu numai în
simțul de dreptate și de umanitate,
ci chiar și în legalitate.

Mai întâiu de tōte ordonarea
acestorū cursuri pentru „deplina în-
sușire a limbei maghiare” este lip-
sită de ori-ce basă legală. Legea
dela 1879 prevede în ce modī in-
vęțătorii au se-și cāștigi califica-
țiunea pentru a putē propune limba
maghiară în măsură cerută de ea.
Avēndū odată această calificatiune
legală e clarū, că nu mai pōte fi
pusă în cestiune aptitudinea lor și

nu li-se mai pōte cere se facă nouē
cursuri și se se supună la nouē esa-
mene.

Dēr guvernulū, împinsū de grija
de a cuceri cātū mai curēndū națio-
nalitățile prin cultura maghiară, gā-
sesce că în ținuturile locuite de Ne-
maghiari studiul limbei maghiare
nu face progres. Inspectorii ungu-
resci de scōle se plāngū mereu, că
în scōlele noastre populare confesio-
nale nu se predă limba maghiară
cu aceeași rigōre ca în scōlele de
stat maghiare și pretindū dela in-
vęțătorii noștri se fi perfecti Un-
guri, bunōră ca profesorii dela uni-
versitatea din Clușiu.

Acēsta pretensiune vine în con-
flictū cu însē-și dispozițiile legii de
maghiarisare dela 1879, care stabi-
lesce în privința calificării o mar-
gine, peste care prin urmare nu e
permisū a se trece.

Guvernulū cere însē dela invę-
țătorii noștri totū mai multū, cere
imposibilul și vrea se scōtă din ei
cu totū adinsulū academicianū ma-
ghiarū. Acesta a fost celū puținū
idealulū d-lui Csaky, când a ordō-
natū înființarea cursurilor din ces-
tiune pentru „perfectionarea” invę-
țătorilor în limba maghiară.

Guvernulū unguresc pōte se
aibă nenumērate dorințe de aceste
și elū nu va înceta de a pretinde
totū mai multū în favorulū limbei
maghiare, dēr mai suntemū și noi
aici și scōlele noastre confesionale
nu stau sub conducerea guvernului,
ci a consistorielorū noastre.

Cum vine dēr, că suntū tēriți
acuma de-odată la nouē cursuri și
acei invęțătorii ai noștri, cari au deja
calificatiunea lor legală din stu-
diulū limbei maghiare, au diplomele
lor subscrise de inspectorii de scōle
unguresci?

Unde au fost consistoriile nos-
tre, când s'au înființat aceste cursuri
ilegale? De ce au tăcut și n'au
protestat în contra lor? Ori dōră

se fi adevēratū, ce se sustine din
partea maghiară, că ele s'au înfiin-
țatū cu învoirea lor?

Când s'a adusū legea dela 1879,
prin care s'a introdusū studiul lim-
bei maghiare în scōlele noastre po-
porale, archiereii noștri au protes-
tatū contra aducerii ei și între alte
multe motive fōrte tari se afla și
motivulū, că printrinsa se îngreuează
chiāmarea pedagogică a invęțători-
lor și se împiedecă astfelū desvol-
tarea instruciunii naționale.

Ei bine, când nu mai ajunge
nici diploma legală și li-se cerū in-
vęțătorilor noștri mereu nouē esa-
mene din limba maghiară, se face
ōre acesta pentru ușurarea chiāmării
lor pedagogice?

La cursul din Szepszi-st.-György,
afară de unulū doi, toți invęțătorii
noștri aveau calificatiunea legală din
limba maghiară, ba unii dintre ei
aveau și cāte douē atestate valabile,
dela cursurile de mai înainte și dela
consistorii. Ce înțelesū mai avea dēr
de a-i chiāma la unū nou curs și
a-i supune torturei unui nou esa-
menū?

Au recunoscutū în cele din urmă
și consistoriile dela Blășiu și Sibiu
absurditatea acestei pretensiuni și
le-au datū de scire invęțătorilorū,
că nu e nevoia de a se mai supune
unui nou examen din limba maghiară.

Dēr acēsta au făcutū numai la
repetita cerere a invęțătorilorū, cari
nu mai scieau ce e de capulū lor,
și numai în dīle ultime.

Nu puteau se prevadă consis-
toriile noastre situația tristă și umi-
litōre, ce li-s'a creatū acestorū invę-
țătorii prin cursurile lui Csaky? Și
ōre nu erau datōre, ca, în apērarea
invęțămēntului nostru naționalū totū
mai multū amenințatū, se ia dela
inceputū o pozițiā energică protes-
tātōre față cu acēsta nouă cursă de
maghiarisare?

Dēcā și în fața unorū astfelū
de abuzuri, de ilegalități fățișe și de

uneltiri anarchice pentru subminarea
și nimicirea invęțămēntului nostru po-
poralū, archiereii și consistoriile nos-
tre tacū și îngādue, cum n'o se se laude
ministru-președinte Wekerle inaintea
lumei, că ei nici că se gāndescū a
maghiarisa cu forța, că tōte se pe-
trecū în pace, cu bunā învoire și
pe cale legală și că numai „agita-
torii angajați de străinătate” turburā
apele și neliniștescū țera?

Rēu îi supēră.

Ungurii și foile lor suntū supērati
ei pe ei. Nu se potū de loc împaca cu
ideia, că presa și bărbați iluștri din străi-
nătate se ocupă de cauza noastră, aprobāndū
fără esitare lupta, ce-o purtāmū noi contra
nelegiuirilorū, ce ni-se facū, și infierāndū
după cuviința politica volnică de nedrep-
tățire și asuprire a Maghiarilorū.

Ungurii și foile lor ar dori, ca noi
loviți fiindū, se tăcemū; nedreptățiri fiindū
se stāmū muți și nemișcați; ba așteptā chiar
dela noi, se ne închināmū lor, când ei ne
vatēmā în sentimentele noastre cele mai
sante, când fără de rușine ne insultā limba
și obiceiurile strămoșesci și n'au pentru
Romānū, decâtū cuvēntulū de „trădătorū”.
Scie acum tōtā lumea, ce are se mai
credā „eroilorū” dela Világos; opinia pu-
blică a străinătății s'a desilusionatū grozavū
față de ei și nu e dī lāsātā de Dumnezeu, în
care se n'au dīmū pe foile unguresci vātān-
du-se, că „Valahii” i-au pusū într'o lumină
tristă față cu străinătatea.

Cu tema acēsta se ocupă „Egyetertés”,
dela 14 August într'unū articolū intitulatū
„Opinia publică din afară și agitațiunea ro-
mānă”. Organulū kossuthistū se plānge, că
guvernulū unguresc e stāpānitū de cea
mai crassă indiferență în privința cestiunei
romāne față cu străinătatea. Opiniunea pu-
blică din afară, — esclāmă „Egyetertés” —
este tōtā pe partea Romānilorū. Prin pisma
acēsta uni-laterală privesce ea raporturile
din Ungaria. Opinia acēsta publică, aduce
și judecāți asupra noastră, dēr tōte judecā-
țile acestea glāwesescū contra noastră (a Ma-

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Unū crinū.

Traducere din franțuzesce.

(6) (Urmare.)

Albert cu tōtā bunā-voința lui nu-și
putū păstra atitudinea rece și politică.
Se pōte, că acestū sentiment atērna dela si-
guranța de-a se scāpa prin fugă de legātu-
rile invisibile, ce-lū înfășurau; se pōte, că
asemenea n'a pututū se se desbata de totū
de-o simpatia involuntară pentru Agnēs.
Ea l'a privitū cu atāta dulcētā, ea îi in-
tinse o mână așa de abandonată, posa ei,
mișcările, cuvintele ei aveau ceva atātū de
atrăgētōrū, încātū nu i-a pututū refusa
cāteva doveđi de interes vage. Agnēs pā-
rea atinsă de aceste atēnțiuni. Ea îi mul-
țāmī pentru ele. Crinū plecatū spr. coto-
rulū lui, s'ar fi pututū dice, că sufletulū
sū iese din elū, ca unū ultimū parfumū.
Viața pārea a se fi concentratū în ochii sēi
învoșiți prin aceste friguri particulare, ce
le produce insomnia. După prānđū, ea că-

pētā ērāși putere și făcū musică. Când se
anunță visita a douē dame, ea se sculā
c'unū aerū de visibilă rea dispozițiā și se
retrase în odaia ei, pe când mamā-sa merse
inaintea damelorū. Marchisulū făcea siestā.
Albert, absolutū isolatū, dispārū pe cām-
piā și se preumblā pe fluviu, esercițiu, care
ii calmā nervii și contribui se-i trecā mai
iute timpulū.

Sosindū ērāși în castelū, marchisulū
ii propuse de a pune bazele lucrării lorū
combinatē asupra eraldiceii și ōra supeului îi
surprinse în mijloculū cărțilorū, a castelorū
desfășurate, a gravurelorū și pergamente-
lorū celorū mai venerabile.

D-șōra Agnēs însă-și veni se-i smulgā
din aceste ocupațiuni interesante. Făcū im-
putări amicabile: lui Albert, că a petre-
cutū tōtā ziua cālare, în barōă și în bi-
bliotecă, dojeni pe tatā, cerū ajutorū dela
mama ei, așa că Albert promise de a nu
se mai face vrednicū de-o mână atātū de
lingușitōre.

Sēra ședurā mai multū, ca de obicei,
intr'o intimitate încāntātōre, și d-ra Agnēs
s'arātā bine dispusā.

A doua dī Albert se sculā la 4 ōre di-

minēta. Deschise ferēstra și se preumblā
prin odaia în pantofi, datū cu totulū u-
norū cugetări din cele mai bizare și con-
tradictorii. Elū se întreba, dēcā Agnēs era
unū āngerū din raiu, pierdutū sēu regisitū.
Elū nu putea se nu-și mărturisescā, că ea
are pentru elū o atēnțiune particulară, și
că elū ocupā unū locū alesū în inima ei,
odiniōrā atātū de împārțitā. Până aci a-
junsese cu cugetările, când auzi unū sgo-
motū ușorū în coridorū, ce servea ca co-
municare între cele douē corpuri ale clā-
dinei. Albert se uitā prin gaura cheii și
vęđū trecēndū iute pe d-șōra Agnēs într'unū
cochetū negligeu de diminēta. După ce
dispārū ea, elū deschise ușa. După cāte-
va momente unū pasū ușorū și o fāșieturā
de rochiā semnalā reintōrcerea ei.

Ea avea o carte în mână. Vędendū
ușa deschisā, se opri nedecisā, tuși pu-
ținū și înaintā cu sfiālă.

— Vați sculatū deja, d-le? dīse ea
ridicāndū-și capulū.

— Da, domnișōrā.

— Bunā ziua d-le, adāgā ea, apro-
piindu-se puținū.

— Bunā ziua, domnișōrā.

— Eu credeam, că în tōtā casa sunt
numai singurā deștēptā... Toți dormū...
Vreți se aflați unū mare secretū?

— Va fi păzītū.

— Vin dela bibliotecā, am cāutatū o
carte.

— Ah!

— Da, sunt opritā de a ceti ro-
mane.

— Și ce romane ați cetitū?

— Am cetitū multe; pe tōte cāte le-a
primitū mama.

— Și de ar scī ea acēsta?

— Ea n'o s'o scīe. Și apoi eu sunt
tratată puținū ca o prisionerā. Nu vorbescū
nimicū inaintea mea, nu mă lasā se mă
atingū de nici unū jurnalū, și cărțile ce
mi-se permitū se le citescū, suntū fōrte
plictisitōre... Când se măritā amicele mele,
mē părăsescū, sēu mă tratēză ca pe-o co-
pilā. Vreau se scīu...

— Ești asadēr fōrte curiosā?

— O, da, da... sunt fōrte curiosā. A-
cēsta-i rēu, nu-i așa?

— D-vōstrē o știți, deōre-ce Vē as-
cundeți.

— Adevēratū. Nu mi-e frică, că voi

ghiarilor). In presa italiană, franceză, germană, ca să nu mai vorbim de presa din România, — ne întâlnim zilnic cu atacuri contra Maghiarilor. Publicațiile acestea sunt mijlocite de Liga culturală, altă oare scopul este agitația, care acum a devenit cu totul internațională.

Povestea apoi foia kossuthistă, cum toți articolii apăruiți în foile din străinătate sunt „plin de minciuni la adresa Ungurilor”, și cum din partea maghiară nu se face nimic, ca „minciunile” acestea să fie svânturate. Chiar și femeile, dice „Egyetértés”, încep a se ingera în lucru. Ținând adunări și iau concluse sfârșitoare. „Prezentă națiunea maghiară în colorile cele mai barbare” și „nime nu se gândesc, ca opinia publică din afară, mistificată, să fie lămurită asupra adevăratității raporturilor și obrăznicile agitației internaționale, bine organizată, să fie demascate”. Și ce e și mai supărător pentru jidanii dela „Egyetértés”: „foile valahe din Ungaria, precum și diarele din România importate la noi, reproduc fidel ori ce se publică în străinătate, pe cari, cetindu-le poporul valah, ce suferă de mania persecuției, e foarte natural, că și pierde capabilitatea vederii curate și înțelegerea de a judeca situația lui bine cunoscută”.

Acum vine, ce vine. Grozavă îl îndispune pe „Egyetértés”, că autoritățile științifice din străinătate, se fac „instrumente Ligei”. Președintele Ligei, Urechia, arangează un volum intitulat „Voc latină” despre cestiunea română. „Cartea acesta cuprinde declarații dela mulți bărbați de autoritate din afară. Autoritățile acestea, — provocate de Urechia — își dau părerea în aforisme, sau în scrisori de estensiune mai mare sau mai mică, asupra cauzei Românilor din Ungaria... In frase bombastice ei scriu câte și mai câte, fără de a se provoca la ceva, cu care să motiveze enunțările. Ei scriu, der nu se gândesc, că scrisorile lor sunt folosite pentru a nebuni un popor și pentru a calumnia o națiune constituțională”.

Foia kossuthistă însă câte-va voci, apoi esclama: „Intr'adevăr, e o apariție repulsivă acesta”. Dreptă concludiune dice: „Agitațiunea internațională, nu se poate paraliza cu efectul multumitor decât acolo, unde se face: pe terenul presei din afară Guvernul unguresc trebuie neapărat să se îngrijescă de acesta. Să caute legături, bărbați acomodați și să nu cruțe jertfele. Onoarea națiunii maghiare, trebuie salvată, înaintea opiniei publice rătăcite. Der nu e vorba aici numai de onoarea națiunii maghiare, ci și de interesele principale ale statului maghiar. Nu se poate suferi, ca opinia publică europeană să se răcescă cu totul față de noi și eventual să se exprime antipatia și în direcția culturală, economică, sau politică...”

Așa dăra pe lucru, d-lor dela guvernul „Egyetértés” v'a indicat calea, ce trebuie

s'o urmați. Bani aveți destui. Români, Slovaci, Sârbi și celelalte popoare nemaghiare, pe cari le stăpâniți cu fier și foc, plătesc din abundență. Folosiți der banii lor pentru a plăti pe frații voștri jidani din străinătate, ca să vă apere cauza voastră nedreptă, regimul vostru de persecuții și ilegalități. Plătiți, ca să vă apere faptele volnice, să vă apere gendarmii brutali și tirani, în sfârșit să strige osana despotismului vostru negru. Să nu gândiți, că drepta și sfânta noastră cauză, va pierde. Din po-trivă, cu cât voi veți cerca s'o discreditati mai mult, cu atât ea va apare mai clară și mai justă, căci este cauza legitimei apărări contra încercărilor voștre de a ne stirpi existența prin omorirea limbei și a naționalității noastre — pe cari, dacă va fi nevoie, le vom apăra până la ultima suflare.

Interviuri cu d-nii V. A. Urechia și Budișteanu.

Un corespondent al diarului vienes „Deutsches Volksblatt”, care de un timp încoco se ocupă cu deosebire multă de cestiunea română, a avut dizele trecute două interviuri: unul cu președintele Ligei, d-l V. A. Urechia, și altul cu d-l Budișteanu, vice-președintele senatului român. Dăm aci în extrasu părțile mai interesante din acele interviuri:

„Liga numără” — a dize d-l Urechia — „peste 200,000 membri, cari contribuie pe lună cel puțin un franc. Afară de aceea cei 52 inspectori provinciali arangează numeroase petreceri și festivități pentru Liga, și nu arare ori înmulțesc daruri benevole, câte odată grandioase, banii ce-i stau la dispoziție, pe cari îi întrebuițăm în interesul fraților noștri din Transilvania”.

La întrebarea corespondentului: „Așadér, Maghiarii au totuși dreptate, când afirmă, că Liga face propagandă pentru tendințe dacoromaniste?” D-l Urechia răspunde:

„Nu, hotărât nu. Astfel de tendințe sunt străine Românilor, pentru-că ei recunosc, că o Româniă unită pe ruinele monarhiei nu ar pute rezista cu succes invasiunii rusești. Existența mai departe a monarhiei austro-ungare e dor și în interesul nostru. La totă întâmplarea trebuie să dorim, ca monarhia să primescă o constituție federativă: garanția pentru existența monarhiei și pentru dezvoltarea liberă a tuturor popoarelor sale, prin urmare și a Românilor”.

La o a doua întrebare, pentru-ce Liga nu sprijinesce și pe Români din Basarabia și Bucovina, d-l Urechia răspunde: „Intrucât putem face acesta, o și facem. Că privirile noastre sunt îndreptate mai ales asupra celor trei milioane de

Români, cari viețuesc în Ungaria și Transilvania, și nu asupra jumătății de milion din Basarabia, acesta e explicabil. Aceștia s'au instrăinat mai mult de noi, aceia însă au rămas totdeuna Români credincioși — ei au cerut sprijinul nostru și noi îi sprijinim, încâtă putem”.

Cu privire la conferința de pace din Haga, d-l Urechia a declarat, că afirmarea foilor maghiare, ca și când delegații români la Haga ar vră să pledeze în favoarea Românilor ardeleni, e luată din vânt. Cestiunea Românilor ungurenți, ca atare, nu e pusă între punctele programului conferinței, prin urmare nici nu se va discuta. Întrebându-se însă, ca delegații maghiari să provoce o discuție în această direcție, în cazul acesta Români vor primi discuția.

Prima întrebare adresată d-lui Budișteanu a fost: „Ce atitudine se observă în regat față cu nisuițele Românilor din Ungaria?”

D-l Budișteanu răspunde: „Noi aprobăm și consimțim fără rezervă cu nisuițele Românilor ardeleni, și puteți fi asigurați, că nu ne vom da înapoi nici dela cele mai mari jertfe, când e vorba de sprijinirea și promovarea acestor nisuițe. Firesce, pe cale diplomatică nu putem face mult, sperăm însă totul dela simpatii, ce se manifestă acum în totă Europa pentru Români. Presei din străinătate avem de a-i mulțumi foarte mult în această privință, stima noastră îi e totdeuna asigurată pentru activitatea sa”.

„Maghiarii se plâng foarte mult din pricina „sovinismului” Românilor așuți, cari, din estanț începând, nu mai vizitează băile unguresci. Sunteți într'adevăr decizi de a duce în deplinire această revanșă economică”.

D-l Budișteanu: „Pe deplin. Maghiarii au clădit școala, noi am primit instrucția în ea, și e de totu ridicol, că ei se plâng astăzi de acesta. Medicii, cari nu merg la congresul demografic din Pesta, boierii cari renunță la băile unguresci, au totu dreptul, fiindcă ei implinesc o misiune patriotică”.

„Alătura-se-va și statul, ca atare, la această luptă, adică de a exclude pe industriașii unguri dela furniturile statului?”

D-l Budișteanu: „Noi nu avem a-prope nici o singură astfel de firmă, peste totu importul nostru de produse industriale ungare e foarte mic, der totuși nu cred, că statul s'ar decide la acesta”.

„Ce părere aveți despre formarea unui partid moderat român în Ungaria, respective ce atitudine ați observa față cu un astfel de partid?”

D-l Budișteanu: „Dacă Români din Transilvania cred, că ar pute să ajungă ceva prin un astfel de partid, atunci ar fi necuminte lucru din partea lor, dacă din capul locului ar refusa așa ceva. Ca primă concesiune lucrul ar fi acceptabil,

la totă întâmplarea însă Românilor nu li-e piermisă nici-odată să perdă din vedere programul lor actual. Realizarea acestui program trebuie să fie scopul lor final”.

Amenințări stupide.

Amintit ieri despre amenințările stupide, ce le face „Kolosvár” la adresa consistorielor din Blășiu și Sibiu, din incidentul părăsirii cursului pentru limba maghiară din Seps-Sângeorgiu. Dreptă complectare a notiței noastre, reproducem următoarea parte din articolul lui „Kolosvár”:

„Au adresat (invetătorii români) o rugare iscalită de 60—70 inși către autoritățile lor bisericesci, întrebându, că ce atitudine se ia față de examenul, ce se apropia, și în general față de cestiunea calificării lor? La acesta li-a venit răspuns telegrafic, der nu dela episcopi, ci dela Consistoriele din Blășiu și Sibiu, ca să nu reflecteze la nici o îndrumare, ci după finirea cursului de 6 săptămâni, să părăsescă cursul. In urma acestei „autorisări supreme”, cam 60 invetători români s'au prezentat la inspectorul reg. Dănc Bertalan, declarându, că conform ordinilor mai înalte, ei merg acasă. Inspectorul scolar i-a avertisat serios asupra pericolelor pașului lor ușuratic, ba li-a accentuat, că fiind cursul instituit pe baza învoierei reciproce dintre ministeriul instrucțiunii și autoritățile bisericesci superioare, ei trebuie să se supună la examen pentru a pute primi calificarea din l. maghiară, și dacă acesta nu o fac, poziția lor de invetători va fi primejduită. Incredințat invetătorii valahi însă, n'au voit să asculte de vorba prietinescă, der serioasă și oficioasă, ci și-au pachetat ce-au avut și au plecat la drum, ca omenii, cari au tote în ordine.

„Cum-că invetătorii aceștia vră să bată joc în mod viclen de dispozițiunile guvernului, — așa dăra sunt foarte greșiți — nu mai suferă îndoială. Der ce să dicem de procederea acelor organe bisericesci, cari își provodă invetătorii cu astfel de sfaturi și din oficiu îi îndrumă la purtare renitentă? Atâtă respectivă autorității bisericesci, câtă și dascălii fugiți, merită pedepsire exemplară... Este evident apoi, că invetătorii valahi fugiți au comis o habucă prin atitudinea lor neconciliantă față de dispozițiunile mai înalte legale, și și-au periclitat posturile lor”.

Cea mai nouă „alianță triplă”.

Cea mai nouă „alianță triplă”, care s'a încheiat — după rapoartele fantastice ale unor corespondenți la pahare — între Poloni, Maghiari și Nemți, dă obiectu de discuție și presei din imperiul german. „Vossische Zeitung” află simpatii polone-maghiare de înțeles. Ura contra

fi certată, der voru lua cheia... Nu veți spune nimănui nimic?

— Secretul D-vostre nu-mi aparține.

— Spuneți-mi, Domnule, aveți o rea opinie despre mine, pentru-că citesc romane?

— Nu, domnișoră.

— Ași dori să vă spun ceva amuzant. Cunoșteți pe subprefectul dela Porchereine?

— L'am vedut Duminecă la bală.

— Inchipuiți-Vă, mi-a făcut curte.

Acosta m'amusa și nu mă supăra; însă Duminecă la o preumblare prin parcu elu mi-a reproșat, că ți-am dat tura lui de vals, și eu i-am spus, că eram liberă să fac, ce voiesc. Ați observat apoi, că el a plecat foarte de vreme, încă cu vr'o șapte tineri din împrejurime.

— Așa este... Vă mulțimesc de această probă de încredere, D-șoră, der trebuie să vă spun, că v'am audiat conversațiunea din parcu.

— Ați fost acolo?

— După cum mi-ați poruncit.

— Sunt mulțumită de acesta.

— Așadéră toți vă fac curte?

— Da... afară de d-vostre, răspunde ea ridend.

— Ah! cât pentru mine, d-șoră, absținerea mea nu merită a fi remarcată... De-almintrelea, adause Albert, folosindu-se de-o apucătură machiavelică, sunt hotărât a nu mă însura.

— In adevăr! Și de ce? dize Agnes surprinsă, fără însă a se preface.

— N'am altă resonă, decât să-mi iubesc libertatea.

— Pentru fete acesta e din contră. Ele nu sunt libere, decât când se mărită... Să vedem, mărturisii că amica mea Laura nu Vă e indiferentă?

— D-șora Laura e foarte distinsă și are mult spirit.

— I-ați spus-o acesta?

— Da, domnișoră.

— Ea a fost cerută de mai multe ori, der e foarte alegătoare.

— Are și dreptul de a fi.

— Noi voim să ne alegem bărbații.

— Vă aprob. Și cum voiți a-i alege?

— Eu, de pildă, fără a avé aerul,

fac micile mele observații, și cred, că cele mai fericite femei sunt acele, cari și iubesc bărbații.

— Acesta e și părerea mea.

— Și astfel eu fiind liberă în alegere, vreau să iau de soț, pe care îl voi iubi... der trebuie să mă duc, adăugă ea; dacă mă vor vedé aici, vor crede, că e un rendez-vous. La revedere, domnule.

— La revedere, domnișoră.

Ea se depărta în grabă.

— O, Crin! O, crin! murmură Albert, câtă cochetărie, câtă prefacere, câtă curiositate! E timpul să pecu. Acestă copilă e de-o inocență, ce mă face să mă înfior.

Depeșă telegrafică, ce-o aștepta, sosi după amed. Ea conținea următoarele cuvinte:

„Mama ta e bolnavă. Scuse și regrete amicilor noștri. — Valmer”.

Acestă scire fu primită cu-o tristeță atât de sinceră, încât Albert fu mișcat. Il făcură să promită, că va reveni, îndată, ce se va însănoșa mamă-sa.

Agnés se uită în ochii lui. Instinctul

ei îi spunea, că elu joca o comedie filială, și că acestă plecare bruscă are altă cauză.

Intr'unu jumătate de ceas Albert își pregăti totu. După calculul său, putea pleca cu trenul expres de 6 ore sera, care ajungea a doua zi în Paris.

Despărțirea fu scurtă.

Albert vedend, că Agnes se ține rezervată la o parte, nu vră să-i lase o impresiune supărătoare.

— Sper d-șoră, dize elu, că voi reveni cât mai curend, și că nu mă veți uita așa de iute.

Agnés răspunde cu răcelă:

— Eu cred, ceea ce ved.

Îndată după ce fură rostite aceste cuvinte, elu se urcă în trăsura și caii il duseră în galop.

Ajunș acasă, elu se duse la club unde găsi pe tatăl său.

— Ei bine, Albert?

— Am fost obligat să fug ca Ulise de pe insula Calypsei.

(Va urma)

Cursul la bursa din Viena.		Acții de ale Băncii ung. de credit.	
Din 15 August 1894.		452.25	
Renta ung. de aur 4%	121.85	362.75	
Renta de corone ung. 4%	96.—	Napoleonilor	9.86
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.50	Mărci imp. ger.	61.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.80	London (lire sterlinge).	124.40
Obliq. căil. fer. ung. de ost. l. emis.	124.50	Rente de corone austr.	97.55
Bonuri rurale ungare.	95.50		
Bonuri rurale croate-slavone.	96.—		
Imprum. ang. cu premii.	152.—		
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	143.—		
Renta de hârtie austr.	98.50		
Renta de argint austr.	98.50		
Renta de aur austr.	122.55		
Losuri din 1860.	146.60		
Acții de ale Băncii austro-ungară.	1013.—		

Cursul pieței Brașov.			
Din 16 August 1894.			
Banote rom. Camp.	9.77	Vând.	9.79
Argint român. Camp.	9.70	Vând.	9.75
Napoleon-d'ori Camp.	9.86	Vând.	9.88
Galbeni Camp.	5.80	Vând.	5.88
Ruble rusești Camp.	132.—	Vând.	132.1/2
Mărci germane Camp.	60.70	Vând.	12.20
Lire torcești Curap.	—	Vând.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.25	Vând.	102.25

Restaurația „La ursu negru“

Avemă onore a aduce la cunoștința On. Publică, că de aci încolo în

Restaurația din grădina „La ursu negru“

Blumena, str. Fântâni vis-à-vis de fosta casarmă a honveșilor se vinde totdeauna **BERE** prospătă

Czell-Bräu

asemenea și

Vinū de Ardealū

escelentū și curatū din propriile noastre pivnițe.

Grădină situată foarte avantajos, numai 5 minute de-părtare dela sfârșitul stradei Porții, este una din cele mai frumoase și bine îngrijite grădini cu Restaurante, care se poate recomanda atât concetățenilor, cât și streinilor.

Pentru serviciu prompt și solid și **mâncări foarte bune** îngrijesc birtașul, domnul **FRIEDRICH KLUSCH.**

Ne rugăm pentru vizitare cât mai numărösă

Friedrich Czell & Fi.

Grădină frumoasă cu 2 arene de popiei (Kegelbahn).

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectula de leuire durabilă alu Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicose la stomach și pânțee, în contra cărcilor și arelei la stomach, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celorlta mai diferite bole femeesci a uatū acestu medicamentu de casă o respândire, ce crește mereu de mai multe decenii încöce.—Prețulu unei cutii originale sigilate l n. v. a.

Falsificațiile se voră urmări pe cale juridică.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilū numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbulu lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popularu cu deosebire prin trasu (frotatū) alinā durerile de șoldină și reumatismū și a altorū urmări de recelā Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicilic)

La întrebunțarea dînică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulti, asigură cęstā apă de gură conservarea sănătösă și mai departe a dinților. Prețulu sticlei provădute cu marea de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistulū A. MOLL,

c. și r. furnisorū alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează dînicū prin rambursā postalā.

La deposite se se cęrā anumitū preparatele provădute cu iscălitura și marea de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victorū Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

44-18.

A V I S U !

Prenumerățiunile la Gazeta Transilvaniei se potū face și reîn-ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonati se binevoiască a arāta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facā după stilulū nou.

Domnii, ce se abonēzā din nou, se binevoiască a scrie adresa la muritū și se arate și posta ultimā.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntū a se adresa subscrisei administratiunii. In casulū publicării unui anunciu mai mult

de odatā se face scādēmētū care crește cu câtū publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.

Mersulū trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 1 Maiu 1894.

B u d a p e s t a — A r a d ū — T e i u ș ū										
Trenū mixtū	Trenū de persön.	Trenū de persön.	Trenū de accel.	Trenū de persön.		Trenū de persön.	Trenū de accel.	Trenū de persön.	Trenū de persön.	Trenū mixtū
		10.—	8.05	2.15	pl.	Viena . . . sos.	6.02	7.20	3.—	
		8.05	1.55	10.—	↓	Budapesta. . . ↑	7.35	1.20	6.30	
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37		Solnocū. . .	4.31	11.22	3.—	9.30
9.10	8.42	3.55	6.05	6.10	sos. }	Aradū . . . { pl.	11.30	8.20	9.45	5.18
2.30	7.25	4.30	7.05	6.30	pl. }		11.—	8.10	8.55	7.—
2.44	7.42	4.42		6.40		Glogovățū. . .	10.48		8.44	6.47
3.15	8.20	5.03		7.07		Gyorck . . .	10.25		8.20	6.18
3.32	8.39	5.14		7.18		Paulișū . . .	10.11		8.08	6.02
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35		Radna Lipova	9.58	7.29	7.56	5.47
4.30		5.50		7.58		Conopș. . .	9.25		7.24	5.09
4.50		6.12		8.14		Berzava. . .	9.09		7.07	4.50
5.40		7.—	8.51	8.56		Soborșinū . .	8.21	6.33	6.26	4.—
		7.28	9.10	9.24		Zim.	7.45	6.07	5.40	
		7.54		9.50		Garasada . .	7.18		5.19	
		8.10	9.34	10.06		Illa	7.08	5.44	5.08	
		8.28		10.24		Branicica . .	6.44		4.42	
	4.47	8.54	10.—	10.50		Deva	6.02	5.17	4.10	11.32
	5.04	9.08	10.11	11.04		Simeria (Piski)	6.05	5.05	3.59	11.16
	6.10	10.06	10.37	11.43		Orăștie	5.09	4.40	3.18	10.37
	6.39	10.29		12.06		Jibotū	4.14		2.56	9.03
	7.11	10.53		12.30		Vintul de-jos .	4.22		2.32	9.12
	7.28	11.07	11.01	12.44		Alba-Iulia . .	4.04	3.59	2.14	8.53
	8.13	11.54	11.10	1.02	sos.	Teiușū . . . . pl.	3.19	3.35	1.35	8.11

B u d a p e s t a , g a r a d e v e s t — R u ș a v a — V e r c e r o v a										
Orient. Expres	Trenū de persön.	Trenū de accel.	Trenū de persön.	Trenū de accel.		Trenū de persön.	Trenū de persön.	Orient. Expres	Trenū de accel.	Trenū de persön.
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl.	Viena . . . sos.	5.50		7.02	7.05
Vineri						Budapesta . .	6.30	10.20	2.10	1.25
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl.	Budapesta . .	4.19	8.21		12.11
Circul. numai Sămb.	10.30	3.41	9.21	11.15	sos. }	Czegléd. . . { pl.	4.04	8.13		12.06
	10.40	3.46	9.03	11.21	pl. }		12.53	5.10	10.50	10.01
4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	sos. }	Seghedinū . . { pl.	12.26		10.45	9.53
4.49	2.12	5.55	1.30		pl. }		9.20		8.55	7.50
6.03	5.05	7.54	4.59		sos. }	Timișora . . . { pl.				11.—
					sos. }		8.28	7.13	8.49	7.42
6.47	6.15	8.02	5.52		pl. }		7.25	5.53		6.56
	7.26	8.49	6.57			Topoloveț . .	6.48	5.10		6.28
	8.21	9.23	7.42			Lugoșū	3.39	4.05		5.39
	9.33	10.25	9.10			Caransebeșū .	4.35			4.40
			11.15	10.02		Teregova . . .				4.40
				11.37		Mehadia . . .	3.15			5.34
11.05		12.28	11.47			Băile-Herculane	3.02	4.35	3.23	5.12
		12.39	11.59			Toplețū . . .	2.46		3.08	4.49
11.31		12.56	12.16			Rușava	2.21		4.05	2.51
11.37		1.11	12.31		sos. }		1.09		3.49	2.19
11.45		1.20	12.40		pl. }	Vercerova . .	1.—		3.40	2.10
						Bucuresci . .	11.25		7.10	5.50
10.55		1.40								

B r a ș o v ū — C h e z d i — O ș o r h e i u					
trenū mixtū	trenū de persön.	trenū de persön.		trenū mixtū	trenū de persön.
4.50	8.50	3.10		8.19	1.50
5.36	9.33	3.43	pl.	7.41	1.20
6.49	10.46	4.35	↓	6.35	12.29
8.33	12.40	5.55		4.55	11.13
9.19	1.26	6.32	sos.	4.—	10.30

S i m e r i a (P i s k i) — P e t r o ș e n i — L u p e n i										
trenū mixtū	trenū de persön.	trenū de persön.	trenū de persön.		trenū mixtū	trenū de persön.	trenū de persön.	trenū de persön.	trenū de persön.	trenū mixtū
	6.10	11.28	4.20		pl.	Simeria . . . sos.	10.33	3.24	8.47	
	7.31	12.48	6.03		sos. }	Hațegū	9.05	2.03	7.34	
	9.55	3.40	9.05		pl. }	Petroșeni . . { pl.	6.10	11.25	5.25	
5.15	10.15	4.05			sos. }				9.48	4.54
6.20	11.27	5.10				Vulcanū . . .			8.57	3.56
6.40	11.50	5.30			sos. }	Lupeni . . . . pl.			8.25	3.21

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor suntū a se cęti de susū în josū, cele însemnate îndrepta de josū în susū. Numerii în cadrati cu linii mai negri însemnēzā orele de nopțe.